

Naročnina doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo 6 Din, ali z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej. Štev. položnice 11806.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

N
Majstova ul. 3.

G. Milač Simon prof.

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol ... tak niže.

Maribor

oglasi do 10 recij ...
više vsaka reč 1 D. 50 p,
Popust po dogovori.

Namen Novin je: 1) z zagovorom pravice tolažiti Srce Jezušovo, i 2) z čistimi dohodki podpirati siromake Sv. Ivan Bosko, pomagaj nam oba doseči!

Veselo novo leto žele vsem svojim naročnikom z popolnim blagoslovom Deteta Jezušeka

Vredništvo i uprava
NOVIN.

Novo leto.

V tork se začne civilno, državno novo leto. Cerkevno nove leto se je že davno začelo, pred več kak ednim mesecom. Ali je to samo goli slučaj, ali pa naj več pomeni? Ja, to je znamenje borbe, večne borbe med Bogom i svetom, med Tistim, ki je davno prle, ki žive od vekivečnosti mao pa med vsem stvorjenim, ki je nastanolo s časom vred, ki ma svoj začetek. Začnol se je to z grehom prvoga človeka, gda je bila razbita harmonija (vredenost) v človeki. To je tisto, od česa guči sv. Paveo, ka čuti v svojem teli drugo postavo, ki se bori proti duhi. Velki vučenjak, sv. Avguštin, je celo zapisao, ka je zgodovina človeštva borba, vekivečna borba „med božov državov pa med šatanovov“.

Mi znamo, ka je z Jezušovov smrtjov preobilno zadoščeno ne samo za izvorni greh, nego tudi za vse osebne grehe. Ali borba je zato itak ostala. Bog, ki vsikdar dela, „šče, ka tudi mi ne manjarimo, nego Ga nasledujemo“.

Na té den čujemo evangeliom Jezušovoga obrezovanja. On, ki bi lejko z ednim samim zdihlajom popravo vso krivdo človečanstva, je šeo preobilno zadostiti s trpljenom do zadnje kaplice krvi „zavolo prevelke lübežni, z šterov nas lübi“. Dnes je darüvao prve kaplice še kak gingavo dete. Ali nam to ne kriči naravnoč, naj se tudi mi ne bojimo svojega neskončno menšega trpljenja? Če se ga ne zbojimo, boži blagoslov ne izostane!

Nedelska šola.

„Domači tisk“.

Je v Evropi edna država, Irska. Njeni prebivalci, Irci, so že skoro pozabili svoj jezik, — pišejo, čtejo i gučijo po angleško. Pa se je oglašo tisk i napravu čüdo: mrtvece je prizvao v življenje. Nekaj spodobnoga smo doživeli v menšoj meri v Slovenskoj krajini. Bili so časi, kda je vse kazalo, ka je slovenski jezik v Prekmurji obsojen na smrt. Gučali smo še slovenski ali vsaka ves na svoj način — pisali i štampali pa po domačoj reči zvün molitvenih knjig — nikaj. Te se je poprijelo na smrt obsojene slovenščine domači tisk, dobili smo „Kalendar Srca Jezušovoga“, „Marijin list“, „Novine“ i „smrt je bila pregnana“. To je bilo plačilo za delo domačega tiska na Irskom i tudi pri nas.

„Domači tisk“ pravimo. Ka pomeni ta reč?

To smo že povedali, ka je tiskana miseo ne za vse. V našoj krajini vidimo na svoje oči, da mamokatoličanci svoj pobožni list, „Marijin list“, naši bratje, evangeličanci, tudi svojega. Vsi znamo, ka so „Novine“ pisane v prvij vrsti za našo krajino, „Slovenski gospodar“ pa za katoličance iz prejšnje stajerske. Vsi naši čtevci poznajo ljubljanske novine „Slovenec“, — pa tudi druge. Poznajo naš kalendar, poznajo tudi druge. Štere novine i šteri kalendari so od teh naši i šteri tisk je naš?

Vse našete novine i kalendare lejko mamok za „naše“, ar so plodovi jugoslovanskega štampa. Mi smo Jugoslovani, plodovi jugoslovanskega štampa so teda — naši. Domači so

pa oe; tisk, šteri napravi „Slovenca“, „Slovenskoga gospodar“ i spodobne novine — je naš, ali domači je ne! Zakaj? Samo zato, ar ne misli pri svojem delivanji samo na nas. „Slovenec“ piše za vse Slovence v Jugoslaviji i zvün nje. „Slovenski gospodar“ ne piše dosta za Prekmurje. Verski list naših bratov evangeličanske vere piše za evangeličane doma i zvün domačega kotička. Tej listi so naši, domači so pa ne. Tisk, šteri izdaja, dela te liste je naš, ali domači je ne. Ar domači tisk ma v prvij vrsti namen, ka služi celoj našoj krajini i vsem ljudem, šteri so v našoj krajini doma.

Jeli je mogoče to?

Je mogoče i potrebno!

Slovenska krajina je najmre eden takši del Jugoslavije, šteri ma svojo preminočnost, ma svoj način življenja, svoje narečje i kakti većinom raven svet s posebnim podnebjom i svoje posebno gospodarsko življenje. V tom pogledi ne pomaga nikše zavijanje, jugoslovanska zemla severno od Müre ma nekaj čisto svojega po preminočnosti i po svojoj legi. Slovenska krajina je ne samo ime, za tem imenom se vidi i se lejko otipale, ošlata tudi istinska vsebina.

S tem pa ne pravimo to, ka nemamo, ali neščemo meti nikaj skupnoga s kraji onkraj Müre. Takša misel bi bila nespametna i bi jo naj-

Šest i edna.

(Razgovor z delavci, šteri so prišli po marsejskom atentati v Slov. Krajino.)

Šest jih je bilo moških, sedma je bila ženska. Večina moških je iz beltinske fare, ženske iz črensovske, ali itak so edni, domači, vsi iz lepe Slov. krajine doma. Na ljubljanskoj postaji stojijo obkroženi s kufri, punimi vrečami i čakajo. Inači so oblečeni kak drugi delavci, njuv trüden — sledi so povedali, ka od drugoga potüvanja — trüden obraz, je ne topi, ne zmüčen, ne brez vüpanja, ne brez znakov radosti. Ženska je vidno najbole zmüčena, ali itak njoj na smehi stoji obraz, gda pristopim k maloj skupini „Prekmurcov“ i pitam odkec so doma,

— Iz Prekmurja.

— Odkec pa pridete, prijatelje?

— Iz Francije.

— Kak to? Samo zdaj so pisale naše novine, ka tudi Francija misli odpraviti ne domače delavce, ar majo dosta brezposelnih, pa ste vi že v Ljubljani?

— Nas nišče ne vrgeo z dela, mi smo sami prišli.

Med tem razgovorom je prišeo čas za vstop v vlak. Delavci krepko primejo svoje kufre, vnožina se pašči iz perona k pripravljenomi vlaki.

— Poiščimo si mesto za skupno potüvanje, prosim svoje znance. Resan dobimo eden kupé, v šterom smo sami domačini iz Slov. Krajine. Moški odložijo prtljago, vsaki si poišče primeren prostor, vlak gene peč i mi skoz oken vživamo lepoto domače zemle.

— Lepo je to, pravi eden od delavcov i kaže proti zasneženim vrhovom kamniških planin.

— Na Francoskom je zagvišno lepše ...

— Ne, ne, gospod! — segne odločno v razgovor več delavcov. Na Švicarskom je tudi gorati svet, ali niti tam je ne tak lepo, kak doma pri nas.

— Ne dopadne se vam na Francoskom?

— Ja, slabo je ne ... ali itak ne tak, kak doma ...

Potem mi prijazen mladi mož razlaga:

bole odklanjali mi, pisatelje domačega tiska.

Lejko bi nam pravili, ka smo v Slovenskoj krajini tudi ne edni. Mamok razlike v veri, mamok nekaj ljudi ne slovanske krvi. Vse to je istina, istina pa je tudi, ka nas vse prebivalce naše krajine veže troje:

— smo vsi sinovje, državlani, lepe i velike Jugoslavije,

— smo vsi brez izjeme prijatelje tistoga duha, šteri je ohranjen v evangelijomi Jezüsa Kristuša i končno

— vsi živemo na zemli, štera ma po svojoj preteklosti nekaj čisto svojega.

To trojno vezilo nas veže v celoto vse prebivalce Slov. krajine; z jugoslovanskim zaledjom nas pa veže osvedočenje, ka smo tudi mi Jugoslovani i živa vera, ka tiste razlike, štere smo meli v preminočnosti i štere vidimo tudi dnes na toj i onoj strani Müre, odstrani čas, ar jih je prineseo čas.

Kaj se pravi po tom meti domači tisk? To se pravi preskrbeti našoj krajini takši tisk, šteri bo delao za vse prebivalce Slovenske krajine:

— šteri so vsi državlani Jugoslavije, vsi Kristušovoga duha,

— z namenom, ka bi vse dnes obstoječe razlike te i onkraj Müre odstrano čas i pametno delo, ne pa samo slepim i sebičnim hasnovitje nasilje.

— V tistom kraji, ge smo mi delali, nemajo tak vesi kak mi. Sredi posestva je hiža, pravi marof i vse je obdano z zidarskov ograjov. Iz takše hiže ne vidiš inan, samo na dvorišče. V varašaj je tak, kak pri nas, hiža pri hiži.

Nadale mi pove moj pripovedavalec, ka majo s smolov namazane ceste.

— Poleti, če je velka vročina, okovani črevli zarezajo v smolo.

Drugi pripovedavalec nam vujde v reč:

— Tam bi mogli pogledati vozé. Tresti metrov pelajo na ednom vozi. Tam se ljudem ne smili živina, delati more do zadnje kaplice moči ...

— Ka pa ljudje?

— Moj vert si je rano zajtra z motvozom zvezao nad punčuli svoje šörke hlače, ka bi njemi ne zmočila noge rosa. Od sunca do sunca je delao kak mi.

— Gospoda sem meo za vértu, moj nikaj ne delao, se oglašo drugi delavec.

— Najbole je ženskam, pravi tretji.

Deklina iz črensovske fare je povedala dale:

— Samo za služeečko deklu so me meli i itak so moški prinesli tudi meni vodo v kühinjo, ali v štale.

To je čüdnö, ka ženske ne delajo ... Što pa — küha?

— Joj, gospod, se nasmeji eden od delavcov, to ne nikše kühanje, kaj so pri mojem verti pripravljale ženske. To ne za naš žalodec ...

— Kaj ste pa jeli, če ne dobrine francoske kühinje?

— Sami smo si kühali. (Pokažejo na tovariša, ne deleč od Sobote je doma.) On je bio naš sakač.

Potem mi lepo pojasnijo, ka so meli kontraktuš z gospodom. Pot plača do Francije gospod. Stroške potnoga lista, to je — pravice — ne. To more preskrbeti delavec. Od vértu so meli 17 frankov plače, drva za kühanje, posodo i kruple. Ostalo — meso, mast, špeh, vino so sami plačali. V

„napsám“ se malo dela, rajši majo „akord“, tak je vekši zaslužek. Povprek so meli na den do 30 frankov, v naši penezaj — 90 dinarov. (To nikak boječe, sramežljivo pove moj sopotnik, najbrž ne vidi rad, če drugi tudi znajo, ka v Franciji ešče lejko živi siromak delavec — če je priden i varčen.)

— Francoskim delavcom več plačajo?

— Najmenša plača je za njega 25 frankov na dén. V „napsám“. Poleg 8 vörnoga dela. To je tudi malo, ar že za zajtrk dva glaža vina dene v torbo. Kelko zaslužek, telko tudi poje. Gospoda nema rada francoske polske delavce, ar če se tej svadijo, sredi največšega dela püstitjo vértu i ne ga oblasti, štera bi takšega upornika ešče ednok spravila na delo ...

Samo zdaj varam, da ma ženski član male prekmurske družbe pozlačeno svetinjico, sliko krala Aleksandra I. Zedinitela. Nad medalijov je falaček čarnoga blaga.

— Iz Francije ste prinesli te spomin?

— Ne, v Jesenicaj sem ga küpila, pravi prijazno naša sopotnica. (Vidite, takši je naš preprosti človek. Na stotine kilometra daleč ide po sveti, tak si služi krüh, ali komaj stopi na domača tla, njemi je prvo delo, da tudi na zvünaj pokaže: sem list velkoga jugoslovanskoga dreva.)

Mala metalija nam je dala povod, ka smo se začnoli pogučavati, kak je bilo v Franciji v dnevih po strašnom atentati.

— Velka je bila žalost. Sram je bilo naše gospodare, da se je takša reč lejko zgodila na francoskoj zemli. Pokojnoga krala so Francozi jako poštüvali.

Drugi delavec nadaljuje:

— Meni je vsaki dén prineseo gospodar novine i raztolmačo vse, kaj pišejo.

Tretji je dostavo:

— Po atentati so na njivo prišli francoski orožniki. Morali smo domou. Tam so nam preiskali vse, pregledali so naše pravice. Morali smo dokazati, ka nemamo nikaj skupnoga z atentatori.

— Pa to je samo ednok bilo, pojasni šrti, sledi smo meli mir i ostalo je staro poštenje.

Rad bi zvedo, kak je kaj z našim domačim neprijatelom, z alkoholom ... Če spreva našega človeka tudi v Francijo, ali ne. Radi so mi povedali svoje naši prijazni delavci.

— Mi smo v tistih krajih delali, kje so meli v svetovnoj bojni boje z Nemci. Je že vse popravljeno, znova pozidano. Majo lepo sadno drevje, ali francoska jabuka i grüške nemajo dobroga žmaja. Na pogled lepo jabuko vzemeš pod zobe, pa ti tak strdi jezik, kak če bi doma loške grüške jo za obed.

— Kaj pa delajo s takšim sadom?

— Pijačo. Pa ta pijača, znajo gospod, je ne za naše ljudi. Je bole jeci, kak pijača ...

Kak pa kaj z vinom?

— Vina je dosta. V vsakoj krčmi lejko dobiš različna vina. Cena je za falejše vino 2 pa pol franka liter.

Na moje pitanje, če so dosta spili, ali ne, se većina sopotnikov prijazno nasmeji:

— Bi že, pa vino po našem žmaji je jako drago. Te bi samo za vino slüžili ...

— Kaj pa Francozi? Dosta pijejo?

— Tam nega pijancov. Leterski glaž vina si küpi, ga spije gost, pa ide dale. Francozi rajši majo pivo.

Deklina je razlagala:

— Tam so krčme male. Mala sobica, po dva maliva stola sta v njej. Piti dobiš sikdar, jesti pa samo te, če naprej naročiš.

(Dale)
Kovačova Julika,

NEDELA.

Dečak Jezus je pa napredoval v starosti i modrosti pri Bogi i pri ljudje.
V. Reč je Telo včinjena.
O. I med nami prebivala.
M o l i m o. Vsemogočni večni Bog, vodi naša dejanja, kak je tebi po volji, ka bomo mogli v imeni tvojega ljublenoga Sina viniti obilno dobroga. Ki živiš i kraljuješ . . .
O. Amen.

Nedela pred Novim Letom.

Evangelium Sv. Ljukača II.

Vu onom vremeni: Jožef i Maria Mati Jezusova sta se čudivala nad onimi, štera so povedana od njega. I blagoslovo je nje Šimeon i pravo je Marii Materi njegovoj: ovo položeni je ete na opadjenje, i na gori stanene, v nogim vu Izraeli: i na znamenje, komi de se proti gučalo, i tvojo dušo prebodno meč; naj se odkrijejo vnogi src mišljenja. I bila je Ana Prorokica, či Fánuelova, z Azarovoga pokolenja: ta je živela vnogo dnevo, i živela je svojim možom sedem let od dvojstva svojega. I ta je dovica bila do osemdesetoga, i štrtoga leta: štera je nej odstopila od cirkvi, z postmi, i zmolitvami sluziča vu dne i vnoči. I ona je vu tistoj vori pristopila i hvalila je Gospodna! i pripovidavala je od njega vsem, ki so čakali odkupljenje Izraela. I gda so spunili vsa po leg pravde Gospodnove, povrnoli so se v Galileo, vu svoj Varaš Nazareth. Dejte je pa raslo i krepilo se je, puno modrosti, i milošča Boža je v njem bila.

*
„Glej, on je postavljen mnogim v Izraeli v padec i v vstajenje, i v znamenje šteromi se bo nasprotivalo.“
Luk. 2. 34.

S temi rečami je starček Simeon napovedao — proroküvao ono veliko svetovno bojno, štera se vrši do konca sveta za i proti Kristušu.

„Jaz sem Pot, Pravica i Življenje“ pravi Gospod sam od sebe. Sto hodi po drugoj „poti“, što drži druge „resnice“ i živi inačise življenje, kak ga je včio, kazao i zapovedao Gospod, je proti njemi. „Što je ne z menov, je proti meni!“ (Sv. evang.) Kak se je proroküvanje Simeona izpunilo na Kristušu, to dobro poznamo iz sv. evangelijsa. Znano nam je, kak so ga dobre duše z veseljom sprijale i njegov navuk poslušale i spunjavale; vsem tem je Kristuš vstajenje i življenje. Znamo pa, kak ga mnogi ne so sprijali, so ga preganjali, ga odürjavali i vmorili. „Med svoje je prišeo, po njegovi njega ne so gorprijali.“ Sv. Jan. 1. Vsem tem je v padec.

Kak se Kristušu i njegovoj sv. Cerkvi nasprotuje do dnesden, nam najlepše svedoči crkvena zgodovina. Včasi v začetki krščantsva je 300 let trpelo strašno preganjanje sv. Cerkve; sledkar so nastale mnoge krive vere, ki so štele fundati cerkev i Kristušu, sledi, zakleti sovražniki krščanstva, Törki vodijo sto i sto letja vojske proti krščanstvu. Najnovejši sovražniki liberalci i socialdemokratje, bolševiki, slobodnozidarje vodijo smrtni boj proti Kristušu i krščanstvu.

Zato tudi mi moremo preganjanje i nasprotüvanje trpeti, če ščemo dobri Kristušovi verniki biti. To nam je Gospod naprej povedao: „Nasprotüvali vam bodo i morili vas budi zavolo mojega imena . . . Ali, ne bojte

se, Jaz sem svet premagao!“ Kristuš nam je tedaj ali vogelni kamen, vstajenje, ali pa nagrobni kamen, padec — če smo ž njim ali proti njemi.

Gospod nam i celomi sveti šče biti vstajenje, vogelni kamen, ki drži celo stavbo. Postavimo teda sebe i svoje življenje na njegovo stran, da nas viheri življenja ne zlomijo i poderejo v rüševino . . .

Jaz. Ti. On. Mi.

Jaz

podpisani stari Lešnjek iz „Lüdske pravice“ št. 2 odločno protestiram, ka bi ne prijelo za orožje, če bi me preveč ščegetao pušlec iz rdečih kopriv. Ne samo za puško i bajonet, primem tudi za kramp, kak so to napravili moji bratje v Rusiji, v Avstriji, na Vogrskom i zadnjič na Španskom. Ne maram pa nositi orožja, če pride nekšega „jugoslovanskoga“ krüha lačen sosed i bode s šošarskim kneibom parao žalodce skažlivcom, šteri delajo, molijo i v svojoj brezmejni skažljivosti privoščiijo brezposelnim palaček iz svojega itak maloga krüjeka i nahraniijo dijaka v Ljubljani, šteri se samo zato vči, ar se takrekoč brani česti brezposelnoga rüdara v Trbovljah.

Lešnjek, I. r.

Ti

Števan, Ferenček, Drašek, Orša i Barica, zamerkajte si, ka je — još več vreden od smeha,

ka je lübezen menje vredna od odürjavanja,

ka je falaček čarnoga krüja iz rdečih rok bolšega žmaja od tistoga, šteroga ti da Bog v svojoj neskončnoj dobroti,

ka so ne tisti za gaoge zreli huncfutje, šteri so proti Bogi, nego tisti skažlivci, šteri rajši delajo v Franciji za 30 frankov na den, kak pa, da bi po navukaj socialistične vere sedeli za pečov, ali po štajarskoj šegi na peči i vživali rdeči močnik brez mele, brez mleka i brez zafrige, dokeč ne merjejo od gladi, ar je pisano: što ne dela, naj ne je.

Prosto po „Ljudskoj pravici“.

On

je somar, ar vörje svojim očem. Ar ne vidi, ka so ga samo zato meli radi v Trbovljah, na Zelenom polji, v Franciji, ar je priden delavec, ne pa zato ar je naročen na „Lüdsko pravico“.

Somar je tudi zato, ar misli, ka več opravi, če lübi svojega delodajalca, na mesto, da bi ga odürjavao.

I te največši somar je zato, ar vörje, ka je mogoče odstraniti krivice toga sveta pod vodstvom ljudi, šteri lübiju svojega bližnjega.

Pameten bi bio, če bi ne vörvao svojim očem, če bi ne hodo na Zeleno polje, na Francosko, v Trbovlje, nego bi

bio z mislimi doma.

„Zdaj že naši doma vsi spijo“, si je mislo te. „Napojili so že, mogoče tudi navečerjali . . . če so meli kaj!“

Stano je te ponoči i gledao v kmico i žmetno njemi je bilo.

„Poslao sem domo pred dvema mesecoma . . . Pa v dug so vse porinoli . . .“

Končno je zaspao, ali nemirne senje so ga mantrale ponoči . . .

Tak so njemi zdaj, kda stopa proti domi, te misli zletele mimo oči, misli, ki so se povrnole tam daleč od francuskih poul.

Pa zdaj pali ma deco pri sebi. Zdaj još. Kak da bi njemi porino nož v srce, tak ga je zapeklo, da je vido, ka sta Tinek pa Francek bosiva.

Bežita eden pred drugoga i stegüjeta proti njemi „Ajtek, ajtek . . .“

Vsa srečniva sta pri njem, ga lovita za kaput i plazita po njem.

„Tinek ne za pravo roko . . . ne primi za pravo roko!“ je pravo Tineki.

„Ajtek, ka vas boli?“ pita Tinek prestrašeno i tudi Francek püsti levo roko.

V tom časi pride Ančika s Tinekom. Oča küšne maloga Tineka, ga vzeme na levo roko.

rajši brezplačno širo tisk iz tovarne očaka Marksa, moža, ki je židovske vere, bodi povedano — če bi rüšo, namesto toga ka dela;

če bi nevsmileno spravo iz toga sveta vse ljudi, šteri lübiju bližnjega, ar,

on bi mogo znati, ka je človek član črede i ne sin naroda, ka samo te sme i mora delati, če ga nevsmileno mlati bič malih i velikih rdečih priganjačov, takrekoč ne Kristušovoga düha — i končno,

— če bi plačao za „Lüdsko pravico“, ne pa ka hlače küpüje svojemi Draški, za šteroga bi mogla skrbeti Kürjekova Ana iz Blatne vési, ar ma 20 plügov zemlé, nikaj decé i od Draška niti telko ne ve, ka je na tom božem sveti.

Pika.

Mi

vörjemo, ka je Bog naš dober oča; ka smo vsi ljudje *dobri i slabi*, bratje;

ka nas vse reši dnešnjih nevol: *delo i lübezen do bližnjega;*

ka je zveličanje düše več od punoga žalodca, od lepoga gvanta, od zemelskoga vüpanja,

ar

smo mi — *kristijani.*

Odgovor na naš poziv „V lübezni za lübezen“.

Izobraženec nam piše sledeči odgovor:

„Velečastiti gospod! Odzovem se Vašoj želi v zadnjój številki Novin. Mislim, da je Vaš poziv jako na mestu i v pravom časi, kajti pri nešterij, se zdi, da so zgübili iz spomina pravi namen katoličanskoga časopisja. Nameni Vašega časopisja so pravilni. Ka drugoga se pa mora glasiti iz katoliškoga časopisja, če ne reč boža? „Jezuša Kristušu glasite!“ vala za naš tisk. To mora meti za vodilno misec vsaki katoličanski list. Kristušu mora oznanjati, včiti to, ka je On včio, slaviti Njega i Njegovoga Očo povsod, v domačem življenji, gospodarstvi i v politiki. Iz vsakoga članka mora sijati boži düh. — Da se naj z malim dobičkom podprejo siromaki, nej nikaj drugoga, kak nasledüvanje Kristušu, ki je siromake posebno rad meo i njim izkažüvao dobrote. Što bi nači mislo, te ne zarazmi naloge, štero nam je Kristuš naložo.“

Prosti delavec nam piše sledeče:

„Na osnovi Vašega članka „V lübezni za lübezen“ Vam morem javiti, da se mi te namen jako dopadne pa tudi iz srca rad pomorem z dopisüvanjom keliko bode potrebno i zmore moja malenkost.“

En kmet nam piše sledeče: „Se strinjam s temi vodilnimi rečmi, ščem biti pravi vojak Kristušov, za štero vojastvo me je tudi On potrdio. Ščem se boriti za pravico, za lübezen i da pomagam mojim predpostavljenim voditelom v dobro našega trpečega, siro-

„Ti moj mali siromaček . . . Ti je nej mrzlo?“ Privio se je Tinek k oči i njemi nikaj nej odgovoro.

„Odimo deca“, je pravo oča. „Pa zakaj Tinek pa Francek ideta vö s hiže. Se prehladita!“

Nikaj sta nej odgovorila. Korakali so za očom, ki je nekaj Tineki pravo.

„Ančika“, je šepetao Francek, „ajteka roka boli!“

„Rejsan?“ pita Ančika začüdeno.

Tinek je prikimao i vsi so bili tüo. Mati pa je že čakala na stubaj.

„Prišeo si Martin? Komaj smo se te včakali. Deca že eden tjeden drugo ne gučijo, kak od tebe. Kak si kaj?“

Stopila je proti njemi i njemi ponüdila roko. A on je niti svoje roke nej mogo vtegnoti. Sklüčeno jo je meo pri sebi.

„Mašin mi jo je potro Ana, pa bo gli zdaj bouše . . .“

Mučanje je nastalo. Ona je včasi nej mogla niti pregučati. Nato pa glasno zajokala. I tudi deca so vsa v eden glas zajokala.

Oča, ki so ga tak želno pričaküvali, se je vrno. Pa namesto veselja, je globoka žalost obinola ves mali dom . . . (Konec.)

maškoga naroda. Naj nam Srce Jezušovo i Marija Pomočnica krščenikov pomagata v naših borbaj.“

Spodobne izjave smo dobili od vnogo strani v dokaz, da naša inteligenca i naš prosti narod prav dobro razmi pravi pomen katoličanskoga časopisja.

Politični pregled.

Vlada g. B. Jevtiča.

V imeni Nj. Vel. krala Petra II.: Kralovski namestniki so vzeli na znanje ostavko, štero so zročili predsednik ministrskoga sveta Uzunovič Nikola i vsa ostala vlada, rešili so jih dužnosti i jih postavili na razpolago, pa imenüvali:

za predsednika ministrskoga sveta i zvänešnjega ministra Jevtiča Bogoljuba, ministra na razpoloženji,

za ministra vojske i mornarice: častnoga adjutanta Nj. Vel. Krala, armijskoga generala Živkoviča Petra, ministra na razpoloženji,

za finančnoga ministra: dr. Stojadinoviča Milana, ministra v. p.,

za ministra pravosodja: dr. Kojiča Dragutina, ministra na razpoloženji i narodnoga poslanca,

za ministra šum i rüdnikov: dr. Popoviča Svetislava, ministra vp. i narodnoga poslanca,

za ministra notrašnjih zadev: Popoviča Velimira, bana drinske banovine,

za ministra za promet: Vujiča Dimitrova, narodnoga poslanca,

za ministra za prosveto: Čiriča Števana, narodnoga poslanca,

za ministra za kmetijstvo: dr. Jankoviča Dragotina, odvjetnika iz Belgrada,

za ministra za telovno vzgojo: dr. Auera Ludevita, nar. poslanca,

za ministra za gradnje: dr. Kozulja Marka, narodnoga poslanca,

za ministra za trgovino i industrijo: dr. Vrbaniča Milana, senatora,

za ministra za socialno politiko i narodno zdravje: dr. Marušiča Dragotina, bana dravske banovine,

za ministra brez portfelja: dr. Hasanbegoviča Avdo, ministra na razpoloženji i narodnoga poslanca.

Dr. Vladko Maček — prosti.

Nova vlada je mela prvo sejo v soboto. Po končanoj vladnoj seji je pravosodni minister dr. Vladimir Kojič

dao sledeči ukaz od amnestije dr. Vladka Mačka:

V imeni Nj. Vel. krala Petra II., po milosti božoj i voli naroda krala Jugoslavije, je kral. namestništvo na predlog pravosodnoga ministarstva i na podlagi čl. 30 ustave kraljevine Jugoslavije odredilo, da se izroči pozabljeni krivda dr. Vladimira Mačka, bivšega odvjetnika iz Zagreba, za štero je obsojen na 3 leta strogoga zavora z izvršnov obsodbov Državnoga sodišča za zaščito države od 29. aprila 1933 DS št. 15—33 zavolo dela iz čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti i reda v državi, z vsemi njenimi škodljivimi posledicami.

Pravosodni minister naj izvrši té ukaz.

V Belgradi, dne 21. dec. 1934.

Pravosodni minister **Pavle,**
Dr. Kojič **Dr. Radenko Stankovič,**
Dr. Ivo Perović.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Naš namen v dobi žalüvanja za pokojnim kralom. Prosimo vse dobre düše, naj do 9. aprila leta 1935 vsaki den zmolijo edno Zdravo Marijo za düšo pokojnoga krala, edno pa za našo milo domovino Jugoslavijo.

Širitelom i vsem naročnikom! Z tov številkov smo dokončali I. 1934. Za najmenšo naročnino v državi smo dali štiri velike strani vsaki tjeden. Delali smo z dopisniki vsi brezplačno. Niti poštnine ne smo njim mogli plačati. To vse za to, naj v toj velikoj stiski damo dober list ljudem do rok. Duga v štampariji mamoeše 35 jezera dinarov i teliko tudi duga vänej pri naročnikaj. Vsaki spozna, da v novo leto ne smemo z

Bistrički Ferko:

Vrnitev.

„Ajtek idejo“, — ne je mogla vöpovedati, že je nastao takši podrk v hiži, ka se je nikaj ne razmilo. Francek pa Jožek sta jo malo ne med dverami podrla. Tineki je pa vüjšla mačka i ga zoškrabala po roki.

„Ančika vzemi Tineka, ka nede jokau“.

„Na te je pa itak prišeo. Hvala Bogi“, je v radosti gučala mati sama sebi, si brisala testene roke. Deca so nehala vse dveri odprejte, ka je leto v hižo žmeten, hladen zrak. Zaprla je.

Daleč v Krčovinaj pa je šo oča. Tenko telo njemi je veter vugibao i ga zanašao dol s prave poti. Včasi se njemi je poškalilo, tak ka je zamahno z rokov po zraki.

Da je pa ovarao svojo deco Jožeka pa Franceka, kak bežita i kak se Ančika pašči s Tinekom proti njemi, se njemi napunijo oči s skuzami. Ne jih je mogo znati. Obišlo ga je veselje i zednim žalost. Pali vidi svojo dečico, ka si je želno v dugih nočej v tüjini, da njemi je nekaj ne dalo spat. Drugi poleg njega so spali.

Vse je spalo . . . A on se je obračao na svojem ležišču v baraki i

tem velikim dugom, zato naj naročniki kak to zadnjo številko do rok dobijo, vso staro naročnino poravnajo. Ar stiska ne henjala, nego se je ešče povejšala, naj nete v teh teških časaj brez vodnika, brez dobrog lista, bomo v novom leti za dve hiši edne Novine pošilali. Vsaka plača na mesec eden dinar i je ednok edna dobi prve, drugoč druga. Širitelom v novom leti z prve številke zato več pošlemo, da je lejko razdelijo vsem hišam, v dve en komad. Na mesec en dinar vsaka hiša zmore, zalo naj niedna ne vrne Novin, ki tolažijo Srce Jezušovo i siromake podpirajo. — Vrednik.

Srečno novo leto 1935. želela vsem prekmurkim dečkom i deklam artilerijska podnarednika RIBAŠ i KLEKL iz Kraljeva.

Beltinci. Dram. od. Kat. tk. vprizori v nedeljo 30. dec. 1934 lepo božično legendo v treh zgodbah: „Trije kralji“. Pridite vsi v Beltince na igro i vživajte par vör poštenoga razvedrila, da bote pozabili na zdajšnje teške čase.

Lendava. Pravila novooustanovljenoga športnoga kluba so oblastno odobrena. — **Električna razsvetljava v farnoj cerkvi se dovršava.** Za Božič je cerkev dobila novi luster z električnov razsvetlavov, Marija novo krono i tabernakelj pa venec iz električnih svečk. Krono so plačale Marijine bratovščine, venec pa delavci i delavke iz fabrike dežnikov. — **Nove jaslice** je dobila cerkev za Božič, to bo veselje našoj dečici. — **Prošnja.** Po lendavi se dogaja, ka kakši vesničarje i vesničarke preveč kričijo, kda so malo boljše vole; dogaja se celo, da poštene potnike zmerjajo i napadajo. Lendavi bo v diko, če se kaj takšega ne bi dogajalo i zato bi prosili merodajne činitele, ka na takše pobaline i frklisce majo malo skrbi.

Delo je iskalo v Soboti na borzi dela od 11. od 20. decembra 11 moškov i 9 žensk.

Filovci. Nemila smrt je tudi ne prizanesla Berden Klari glih pred veselimi božičnimi svetkami i joj je pretrgala v 70 leti nit življenja. Pokojna je bila več let znana dobra gostilničarka. Dobra i skrbna mati svojih 9 dece. Bila je tudi velika dobrotnica siromakov i redna naročnica naših krščanskih listov. Naj njoj bo lehka zemla.

Kančovci. Gospodi plebanoši Faflik Franci je hūdobna roka pali zažgala gospodarsko poslopje z slamov. Kak bridko je to občutiti smilenomi scii, kak so g. Faflik.

Petišovci. Šolskomi upraviteli je nekaj skoz okno strela. Strel je bio tak močen, da je prebio glaže i dveri v delavnici i kuhnji. Krivci so najprle zazvonili kak da bi gorelo pred polnočjov, nato je počo strel i se čulo bežanje proti pokopališči. So lejko mrtvi bili? Na dušaj mrtvi, ovak ne bi strelali. Sirota žena upravitelova stoji pred porodom i more gledati to divjaštvo. Nedužen človek je bio aretiran pa tudi zpūščen, sum ide nekam inam, kak se je prvotno mislilo.

Ižekovci. Žizek Mihala i Šebjan Jožefa hiši sta se posvetile Srci Jezušovomi. Na sprotoleje se jih posveti znova par hiš.

Komi naj zročimo širjenje naših listov? Angelom čuvarom. Slab tisk je delo hūdobnoga angela, vraga, proti šteromi je Bog dao nam na pomoč Angele čuvarje. Verska istina je, da mamō angele čuvarje, ki čuvajo našo dušo vseh nevarnosti pogūblenja. Edna največjih nevarnosti je pa ravno slab tisk, slaba kniga, slaba novina. Proti njej. proti slaboj knigi i slaboj novini se pa ne moremo boriti z rečjov, nego samo z dobrov knjigov i dobrov novinov. Te razširjati pa nam predvsem pomagajo Angele čuvarje. Potrebno od naše strani pa je, da se zročimo v njihovo obrambo, da prosimo njihove pomoči. Angelom čuvarom je posvečen vsaki pondelek. Vsaki pondelek zročimo

zato angelom čuvarom naš tisk i je prosimo, naj ga širijo, ka pride do mnogih duš i je reši. „**Agelje čuvarje, razširite naš krščanski tisk na tolažbo Srci Jezušovomi!**“ Tak si zdehnite. Lehko še pristavite en Očanaš ali Zdravo Marijo na čast Angelom Čuvarom. Jako koristno je v te namen poslušati sv. mešo, sprejeti sv. obhajilo, zatrpeti kakše špote ali siromaka nadeliti. Dūhovniki to lejko opravijo pri sv. meši, gda se spominajo živih. Posebno pa ešče te, gda po prečiščavanji pobirajo drobtinice v kelih. Pri tom pobiranji kak sladka je etakša miseo: „**Lūbleni moj Angeo Čuvar i vsi Angelje Čuvarje, poberte vsako drobtinico, štero naše oko ne more opaziti i zato razširite liste Srca Jezušovoga.**“ Keliko slabih listov s tem orožjom poteremo! Keliko dobrih razširimo! Vsi bodimo apoštolje dobrog tiska i po pondelkaj zročimo ves dober tisk po celom sveti v obrambo Angelov Čuvarov, predvsem pa našega v Slov. Krajini.

Zahvala. Vsem se toplo zahvaljemo, ki so nam za Božič i Novo leto dobro želeli. — Vrednik.

Šteri mate peneze doma, nemate od tej penez ob prvim nikšega haska, ob drugim ste pa vsigdar v nevarnosti, da vam je što vkradne. Zato odnesite peneze v Kmečko posojilnico v Soboto. S tem hasnite sebi, ar dobite za peneze lepi interes i se vam ne trbej bojati, da bi je što vkradno. S tem pa včinite dobro delo tudi drugim zato, ka vnogoga siromaka lahko rešite, gda date svoje peneze v kaso, siromaki pa napravite mogočnost, da v svojoj nevoli dobi v kasi novo posojilo. Zdaj vložene peneze Kmečka posojilnica vlagateli gdašteč v celoti z interesom vred izplača, od stari vlog je pa itak vsešerom znano, da Kmečka posojilnica svojim vlagatelom dosta izplačuje. Zato nesite svoje peneze v Kmečko posojilnico v Mursko Soboto.

Grad. Cerkvni odbor G. Lendavske župnije z veseljem obvesti vse farnike, da smo na podlagi sklepa okrožnoga sodišča v Maribori z dne 13. XI. 1934. nazaj dobili kantorsko stanovanje (poslopje, ograd, njivo pa staro pokopališče), štere so nam v časi bivšega župana vzeli s pomočjov 4—5 gornjelendavskih gospodov. Vse dohodke, štere je dobila šolska občina iz farne njive, bo morala na podlagi sklepa okrožnoga sodišča nazaj plačati farnomi kantori. V toj zadevi se najtopleje zahvaljujem mil. g. dekani i č. kanoniki Slepce Ivani v Soboti, ki so se teiiko trūdili za to stvar pa g. odvetniki Dr. Vályi Aleksandri, ki so celo zadevo v najkriššem časi takrekoč skoro brezplačno vredili. Bog plačaj tem našim dobrotnikom. — Cerkvni odbor v Gor. Lendavi.

Vojaška zaprisega se je vršila 16. decembra v Slovenskoj krajini. Na vnoge jezere moškoga sveta je zapriseglo vernost novomi krali i domovini. V Lendavi je g. dekan Jerič držao krasen domolūbni govor i zaprisego katoličancov vnoge jezere v slovenskom jeziki. Govoro je lepo tudi ev. pastor g. Škalič i je zaprisego malo število svojih vernikov v srbohrvaščini. G. Jerič je v svojem govori omenio kak zgled vernosti rimskoga vojaka, ki je na straži ostao v Pompeji, gda je vse zbežalo i ga je zasipala žareča lava. Njegovo orožje se čuva v Milani kak dragocena svetinja za spomin vojaške vernosti.

Turnišče. Po vojaškoj zaprisegi so se ljudje razišli na vse kraje, tudi v gostilne ali v gore. Pesem vesela se je razlegala po celoj okolici. Prišlo je pa tudi do bitja. Ednoga našega so tak nabili i ga v šinjeki razrezali, da so ga mogli na kola naložiti i tak domo pripelati. — En drugi je pa pali v Törnšiči bio bit te, gda je v pijanosti šteo ednoga gospoda strah jemati.

Što lejko oglašja v naših Novinaj? Vsaki, ki ma kaj za odati ali ki šče kaj kūpiti. Samo tistih oglasov ne sprejme naš krščanski list, šteri bi žalili pravico ali lūbezen. „Bata“ je krščansko podjetje, kak je objavljao drugi krščanski listi, tak tudi naš. Te oglas pa ne škodi našim črevlarom, zato ka njihovo blago je dostakrat bole primerno za prosti narod, kak Batovo. Vsaki si tam kūpi, gde si šče. Vsaki obrtnik i trgovec lejko oglašja, to njemi nišče ne more zabraniti, kūpec pa kūpi, gde šče, njega pa nišče ne more prisiliti, ka kūpi pri tistom, ki se oglašja. Tak je pravica.

Vinarska podružnica v Ljutomeri priredi vinsko senje i vinsko razstavo dne 12. marca 1935 v Ljutomeri. Že dnes opominamo vse interese na te den. Vabimo istočasno vse vinogradnike iz ljutomerskoga ino štrigovskoga okoliša na občni zbor, ki se vrši dne 13. jan. 1935 ob 9 vūri v gostilni g. Na občnom zbori bo strokovno predavanje ino sklepanje od raznih prediogov v hasek našega vinogradništva. — Odbor.

Nesramnim jezikom. Nešterni nesramni jeziki so raznesli laž, ka je naše vredništvo proti gotovim osebam, da ne bi dobile tōrjanske fare. Nesramna laž je to. Našega lista namen ne fare deliti, nego božo čast širiti i siromakom pomagati. Fare deli cerkvena oblast po dogovori z patronom, gde te je, kak je to slučaj v Beltincih. Našega lista vrednik pa za nikoga ne proso i tudi proti nikomi ne nastop niti pri cerkvenoj oblasti, niti pri patroni. Naj nieden pameten i dobrohoten človek ne nasede kakšim babjim gučom! Naj se informira pri cerkvenoj oblasti i pri mil. grofici pa tam dobi za odgovor to, ka mi više pišemo.

Podpore za vreditev silosov. Kralavska banska uprava prispeva pri vreditvi kmečkih silosov 50 Din po 1 m³. Prijave je poslati sreskomi načelstvi na predpisanih formularaj.

Kmetško nadaljevalne šole so se odprle v Dokležovji, Čentibi i Pečeševcih, gospodinsko nadaljevalne pa v Čentibi i Žizkaj. Sledile njim bodo šče nešterne druge n. pr. v Dugoj vesi itd. Te šole toplo priporočamo, ar delūjejo za hasek našega naroda.

Novi kmetijski list. V Celji je začno izhajati „**Slovenski gospodarski list**“, šteroga izdava Mohorova tiskarna. Izhaja vsakši drugi tjeđen i košta do konca toga leta samo 20 Din. List je jako dobro vrejūvan, vsebina pa je prikrojena za potrebe našega kmeta. Zadnja številka ma vsepuno dobrih člankov i tanačov od naših priznanih strokovnjakov. Vsebina te številke je naslednja: Naša žitna letina in naš izvoz, nadale: Zapravljanje zemle z vozkiimi postati. Redno zračenje živine je zlasti pozimi potrebno. Gibanje vpliva na mlečnost krav, Pujcekom stelo, Tudi sadnomi drevji trebe gnojiti. Če vino postane vlečljivo, Zaščita kmetov, Za naše gospodinje, Svetovni trg in gospodarstvo pa Razno. Te list ne bi smeo menjkati v kmetškoj hiši.

Kobilje. Prinas se šče ustanoviti sadjarska proizvodna zadruga, štera nameni zasadiť na deli urbarijalnoga pašnika 17 velikih plūgov sadovnjak. Cepike bo dala država v te namen brezplačno. Če bo šlo vse po sreči, se bo že to sprotoletje zasadiť nad jezero cepik.

Zavednim kmetovalcom. Kralavska banska uprava je dodelila lendavskomi srezu 1/2 vagona umetnoga gnojila nitrofoskala i nitrofosfa, ki se bo razdelilo brezplačno med ugledne kmetovalce. Prošnik se more zavezati, da bo gnojo ozimeno žito i to na površini 2000 m². Poleg gnojene parcele se mora odmeriti ravno takša kontrolna parcela. Žito trbe posebi žeti i zvagati i od toga poročati sreskomi kmetijskomi referenti. Prijave sprejemajo občine i kmetijska društva.

Obcestni nasadi. Sreski cestni odbor v Lendavi bo letos znova zasado nad 1500 sadnih cepik kre bavninske ceste Lendava—Bogojina. Občine naj pazijo na nove cestne cepike.

Karitas za vse, vsi za Karitas! Prijatelj aldujejo eden za drugoga vse. „Karitas“ je naš prijateo. Posebno je prijateo tistih, ki so v stiski ino niučajo penezno pomoč. Kak je ona naš prijateo, tak moremo biti mi njeni prijatelje. Prijateljstvo svoje pokažemo s tem, da njoj zavūpamo... Zavūpanje pa pokažemo s tem, da se pri njoj zavarjemo! Zavarte sebe i svoje domače kem prle. Zavarjete se lahko za slučaj onemoglosti v starosti, za slučaj smrti i za herb. Za pogoje zavarvanja zvedite pri vodstvi „Karitas“ v Maribori, v uredništvu „Novin“ v Črenšovcih, pri g. Mataj Franci, tajniki Kmečke posojilnice v Soboti, pri gg. dūšnih pasteraj itd. Pobrignajte se kem prle, ar je škoda vsakoga dneva! Kem prle se zavarjete, tem prle bodele meli zagvūšani pripomoček za stara leta, za slučaj smrti, ali za slučaj zdavanja vaše dece. Že jezeri so izrekli zavarovalnici „Karitas“ toplo zahvalo. Zahvalni njoj bodele tudi vi!

Gospodarstvo.

Naši sezonski delavci.

7.

Bodimo osvedočeni, ka ustanovitev društva sezonskih delavcov ne bo šla brez krika i vika.

V največjoj meri bodo ovirali delo ustanovitelov tisti, šterim je dnešnji nered pri sezonskom deli v hasek.

Lejko pa računamo tudi z nasprotūvanjem slavne politike. Organizirano siromaštvo je sila i proti nastanki takše sile bomo meli skrito i javno politično opozicijo.

Najbrž bodo včasi pitali: **što je voditeo?**

Zato pa svetūjemo delavcom: naj ne pūstijo v svojo organizacijo nikoga, šteri je ne sezonski delavec. Naj sprejmejo pomoč ne sezonskih delavcov, naj pokažejo svojim pomagačom največšo mero hvaležnosti, ali vodstvo organizacije naj ne dajo iz svojih rok.

Posebno pa naj pazijo na to, da ne vujde v njuvo organizacijo — politika, posebno ne strankarska politika. Delavec naj pomaga pri vsakom prizadevanji, štero ma cil pomagati delavci, naj pa tudi odločno zapre dveri svoje organizacije pred vsemi vplivi, šteri ne slūžijo delavcom, nego skazljivim, jalnim posameznikom.

Naš sezonski delavec je prede-lao vse šole trpljenja, on ma dober čūt, lejko loči prijatela od neprijatela. Prijatela naj se oprime s celov dobrotov svojega srca, neprijatela se pa naj ogne.

Razumlivo je, ka nikša organizacija ne more biti brez svojega glasila. Delavstvo tudi ne. V tom pogledi tudi mamō gotov načrt, iz šteroga lejko ovadimo našim sezonskim delavcom eto:

Sami vidite, ka so ravno „Novine“ tisti list, šteri vas vči, opomina vodi i brani. Vsa leta odkar „Novine“ izhajajo, majo za glavno točko svojega programa pomagati siromakom, zapūščenim. Da majo „Novine“ te namen, to posebno letos vidimo, kda skoro ne najdete niti edne strani toga lista, štera stran ne bi mela nekaj za vas, za dnes ešče zapūščene delavce.

„Novine“ bodo kak do zdaj, tudi v prihodnjem skrbele za vse naše sezonske delavce, davale navodila za organizacijo i skrbela za to, ka se uveljavi med delavci Kristušov dūh i da te dūh zmeħča srce tudi tistih, šteri bi morali pomagati našim siromakom, naj so to potem inteligenti, ali pa delodajalci.

I tū omenimo edno prošnjo do vseh starišov naših sezonskih delavcov:

Žmetno vam ide, komaj mate za sol i za druge potrebščine, vse to znamo. Pa itak mejte „Novine“, list, šteri vam pokaže na pot rešitve. Če te samo čakali i držali vkriž svoje roke, ne bote rešeni nikdar stiske i drugih nevol. „Novine“ so štampane za vas, vam i vašoj deci ščejo pomagati po tistom zakoni, šteroga smo dobili od Kristušovih vūst i šteri zakon se glasi: „Lūbi svojega bližnjega kak samoga sebe“. Starši, ne pūstite niti edne hiže brez „Novin“ i ne vörte nikomi, šteri proti „Novinam“ guči. Želite od svoje dece, naj ne samo spozna, ka pišejo „Novine“, nego naj se po danom navuki tudi vsa ravna. Pripoznajte „Novine“ za svojega vodnika, ar so „Novine“ odprte za vse vaše prijatele. V „Novinaj“ mamō mesto za vsako dobro miseo, štera je vam v hasek. „Novine“ nikoga ne odbijajo, šteri šče nesebično slūžiti svojem dni tak strašno zapūščenomi narodi. Za dobro plačo, ali za velko čest napraviti dobro, pogan tudi zmore, — brezplačno, samo iz lūbezni do trpečih bratov „Novine“ delajo. Ništerni neprijatelje naših „Novin“ pravijo, ka majo „Novine“ svojo preteklost... Majo, — ali ne vūpajo pripoznat, ka majo tudi bodočnost, prišestnost. „Novine“ so nas rešavale tihinske oblasti, „Novine“ nas bodo rešile, če se je lepo i složno oklenemo vsi, tudi gospodarškoga i socialnoga robstva. „Novine“ so ne delo ednoga človeka. „Novine“ ne preminejo, dokeč samo eden od naših bratov i sester mora prenašati krivico. Moč i zmaga „Novin“ je moč i zmaga naših siromakov!

Julij D. Kontler,

Srečno, blaženo, milosti puno novo leto želejo :

S. I. Weissenstern, trgovec
D. Lendava
vsem svojim odjemalcom.

Kalman Pavel, krojač
D. Lendava
vsem svojim odjemalcom.

Belovič Jožef, čevljar
D. Lendava
vsem svojim odjemalcom.

Némethy Štefan, trg. z mešanim
blagom, D. Lendava
vsem svojim odjemalcom.

Bartanič Géza, trg. z kožami
D. Lendava
vsem svojim odjemalcom.

Novak Jurij, trg. z mešanim
blagom, D. Lendava
vsem svojim odjemalcom.

Bader Herman, trg. z kožami
D. Lendava
vsem svojim kupcom.

Ascherl Josip, zid. mojster i trg.
z stavbenim materijalom
D. Lendava
vsem svojim odjemalcem.

Rous Jožef, trg. z mešanim
blagom, Turnišče
vsem svojim odjemalcom.

JOS. BENKO

Sidonija Novak, slaščičarna
Murska Sobota
vsem svojim odjemalcom.

Benko Josip, narodni
poslanec, M. Sobota

Kmečka posojilnica
v Murskoj Soboti
vsem svojim vlagatelom.

tovarna mesnih izdelkov
in hladilnica
Murska Sobota.
vsem svojim odjemalcem.

Ascher B. in Sin
trgovina z mešanim blagom
Murska Sobota
svojim odjemalcem.

Faflik Alojz, hotelir in kavarnar
Murska Sobota
svojim gostom.

Brumen Joško, trgovina „Peko“
čevljev, Murska Sobota
svojim odjemalcem.

Brata Brumen, trgovina z
mešanim blagom, M. Sobota
svojim odjemalcem.

Banfi Jožef, gostilničar
Murska Sobota
svojim gostom.

Čeh Franc, trgovina z mešanim
blagom, Murska Sobota
svojim odjemalcem.

Horvat Jožef, brezalkoholna
restavracija, Murska Sobota
svojim gostom.

Sarjaš Andrej, krojač,
Črensovci
vsem svojim naročnikom.

HRANILNICA in
POSOJILNICA
v Črensovcih
svojim članom.

AGRARNA
IN GOSPODARSKO
PODPORNA ZADRUGA
v Črensovcih
vsem svojim kotrigam.

Kocet Ivan, trgovec
Črensovci
svojim odjemalcem.

Bauer Šamuel, gostilničar
Črensovci
vsem svojim gostom.

Kramar Ivan, trgovec
Črensovci
svojim odjemalcem.

Žerdin Kazimir, trgovec
Črensovci
svojim odjemalcem.

Klepec Joško, mlajši, trgovec
Črensovci
svojim odjemalcem.

Brata Žagar, trgovina
Črensovci
svojim odjemalcem.

Horvath Vinko, trgovec
v Filovcih
vsem svojim odjemalcem.

Srečno i veselo novo leto žele vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijatelom i znancom

tt. Štivan Ernest
trgovec
Murska Sobota.

Najcenejša zaloga radio aparatov vseh vrst. Najnovejši baterijski aparati na 3 in 6 cevi, 2 Voltno akumulatorsko grijanje. Aparati za izmenični tok, Trix 3+1, Mascot 4+1, Rex 5+1 in Olympic 9+1 cev. Rabljeni po najnižji ceni. Različni šivalni stroji že od Din 1900.— naprej. Pisalni stroji, novi in rabljeni. Kolesa, gramofoni, foto-materijal i. t. d.

Pripravljanje gnoja po biološki metodi.

Sedanji način pripravljanja (konserviranja) gnoja ne odgovarja, ker tako pripravljeno gnoj preveč razpada in v glavnem deluje le s svojimi kemijskimi sestavinami. Poleg tega nastanejo velike izgube, ki izražene v denarju, predstavljajo neverjetno visoko vsoto.

Po dosedanjem navadnem načinu pripravljanja se je gnoj na gnojšču dnevno razmetal v tanke plasti in čimbolj stlačil ter se pogosto polival z gnojnico, da je bil vedno vlažen. Novi biološki postopek z gnojom ima to svrhu, da zniža na minimum ne samo izgubo kemijskih sestavin v gnoju, marveč tudi izgubo na organskih snoveh. To se doseže na ta način, da se dnevno nalaga gnoj čimbolj rahlo v prizmo visoko okoli 1 m, da bi se gnoj čimprej ogrel na 55–65° C. Ko je gnoj dosegel to temperaturo, se močno stlači, da se iztisne iz njega zrak. Na to prizmo se nalaga sedaj na isti način nova prizma gnoja; ko se je ta segrela na 55–65° C, se istotako čimbolj stlači in se pozneje naloži na njo tretja prizma gnoja i. t. d. Potrebno je, da doseženo toploto obdrži gnoj čimdalje. Zaradi dosežene toplote se uničijo v gnoju bakterije in zato preneha v njem vsako nadaljnje razpadanje. Po 3–4 mesecih postane gnoj črn, suh, prijetnega duha in se lahko razdrobi s prsti. V tem stanju je popolnoma dozorel in se lahko uporablja. Gnojlica se zbira posebej v jami in se izvaža po potrebi.

Velika prednost tega načina pripravljanja gnoja je, da se more pripraviti tudi na starih urejenih gnojščih in zato niso potrebna nova gnojšča; torej nova investicija. Predno se prične s pripravljanim gnojem po tej metodi, se mora sestaviti osnova, ki mora biti izdelana natančno z ozirom na obliko in velikost gnojšča. Po izdelani osnovi naj se vrši pripravljavanje gnoja. Pri tem je treba upoštevati:

1) da dá 5–8 glav velike živine ali na velike živine proračunana živina, dnevno okoli 1 m gnoja;
2) da se mora ta količina gnoja, ki se dnevno proizvaja, še isti dan spraviti na gnojšče in zložiti v prizmo visoko približno 1 m.

Spravljavanje gnoja se bo ponazorilo na kmetem posestvu, ki ima 5 glav velike živine ali živine preračunane na 5 glav velike živine in ki proizvaja dnevno okoli 1 m hlevskega gnoja ter razpolaga z gnojščem v merah 4x6 m.

Pred spravljavanjem gnoja se napravi načrt navedenega gnojšča. V načrtu se gnojšča razdeli v 24 kvadratov, katerih vsak zavzema površino 1 m².

Z ozirom na to se pripravlja gnoj takole:
1. dan se naloži gnoj v kvadratu 1 v dolžini širini in višini 1 m in se pokrije z deskami, ki majo nalogo ohraniti toploto, kakor tudi ob hladnem vremenu preprečiti, da se gnoj ohladi. Deske ostanejo na gnoju tako dolgo, dokler se na to prizmo ne naloži novi gnoj (7 dni).

2. dan se naloži gnoj v kvadratu 2. Pri tem treba posebej paziti, da se gnoj poleg prvega tako naloži, da ne bodo ostale praznine. Zaradi tega ga je treba ob steni malo stlačiti. V slučaju, da je gnoj zelo suh, se ga poliva z gnojnico. Tudi ta kocka gnoja se pokriva z deskami.

3. dan se nalaga gnoj na kvadratu 3. V ostalem se postopa istotako kot drugi dan.

4. dan se nalaga gnoj na kvadrat 4.

5. dan se nalaga gnoj na kvadrat 5.

6. dan a) gnoj se nalaga na kvadratu 6 in b) čvrsto se stlači gnoj na kvadratu, ki je bil zložen prvi dan in se je med tem ogrel na 55–65° C. Tlačenje gnoja obavlja en človek na ta način, da celo površino 2 do 3 krat pohodi stopinjo za stopinjo.

7. dan a) Gnoj se nalaga ponovno na prizmo 1 v širino 1 m, potem ko so se snele deske, s katerimi je bil gnoj pokrit. Ko je gnoj naložen, se zopet pokriva s istimi deskami.

b) se čvrsto stlači gnoj na kvadratu 2, ki se je zagrel na 55–65° C. Pri tem se postopa na isti način, kot se je postopalo 6. dan.

8. dan a) gnoj se nalaga ponovno na kocko 2 v višini okrog 1 m in se pokriva z deskami.

9. dan a) gnoj se nalaga ponovno na kocko 3 in se pokriva z deskami; b) gnoj se stlači na kocki 4.

10. dan a) gnoj se naloži na kocko 4 in b) stlači se gnoj na kocki 5.

11. dan a) gnoj se nalaga ponovno na

kocki 5; b) stlači se gnoj na kocki 6.

12. dan a) gnoj se nalaga ponovno na kocki 6; b) stlači se gnoj na kocki 1.

13. dan a) naloži se gnoj na kocki 1. S tem je pričela na tej kocki tretja plast. b) stlači se gnoj na prizmi 2.

Tako se nalaga gnoj dalje v devetih plasteh. Gnoj se močno vlože tako, da deveta plast, ako se stlači, navadno ni višja od 3 m. Površina zadnje plasti se pokrije z zemljo, da se tako prepreči ohlajenje in izhlapevanje ogljikove kisline in dušičnih spojin.

Ako je deveta plast naložena na kocki 6, potem se gnoj naloži v 55 dneh na kvadratu, ki je označen s številko 7 itd.

To gnojšče, ki proizvaja dnevno cca 1 m gnoja, bo dovolj veliko za pripravljavanje gnoja skozi 216 dni. Ko je gnoj dozorel za 90 do 120 dni, se lahko izvaža in gnojšče v merah 4x6 m popolnoma odgovarja za to kmetijo v 1 letu. (Dalje sledi)

PREKOSNICE.

Sodnik pita svedoka :

„Ste že gda prisegli?“

„Sam ednok, po zdavanji, ka se več nigdar ne oženim“.

Pošta.

Jug Leopold, Iserton, Francija. Pismo sprejeli. Novine so Vam redno hodile na naslov: J. L. Chateau Leubard par Iserteaux, kak ste nam Vi v prvejšem pismi naznanili. — Serdt Alojz, Beauvois en Cambrâisis. 60 Din. sprejeli. S tem je komaj plačana naročnina za Novine. — Moroknik Mihael Ficko, St. Paul Naslov popravili. Peneze sprejeli.

Banka Baruch 15, Rue Lafayette, Paris

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrš vseh bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-6

Naprej je plačanoga 90 Din. Majer Franc, Satahovci. Pritožba podpisana naj se pošle sem. Lang Jakob, Sainte Foy. Pošli peneze na knige na porgo nam nikaj ne dajo. Gröchl Marija, Petit Paris. Vse troje i kalendar 110 Din. Drugi kalendar je pa brezplačen. Žizek Mihael, Ižekovci. Prav lepa hvala za pozdrav ob 60 letnici, šteri me posebno zato veseli, ka je zvezan s posvetitvijoy Srca Jezušovomi.

V Dolnoj Lendavi 50letobstoječatrgovina

z mešanim blagom, desk i lesa se da v najem. Tudi hiša z nadstropjom, ali brez nje se da zavolo prevelike starosti lastnika trgovine. Več se zve pri uredništvu Novin v Dol. Lendavi. 3-3

KAK POSTANEM DOBER GOSLAR?

Celo brezplačno dobi vsaki to knjižico, če zna igrati ali se pa da hitro i lejko navčiti na šterokoli glasbilo, potrebno je samo, da jo zahteva od skl. tvornice glasbil MEINEL & HEROLD, MARIBOR 51.

TRGOVINSKI PROSTOR

z dvema sobama, z električnov razsvetlavov

SE IZDA v LENDAVI

na glavnom trgi, gde je skoz 25 let bila manufakturna trgovina. 2-2

Naslov: TOMKA HELENA, LENDAVA.